

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 BANI NUMERUL 20

ADMINISTRAȚIA : Strada Mircea Cel Mare No. 33

ABONAMENTUL 10 LEI PE AN

Deficitele de la Comuna

De când Dobrogea a fost realipită României nici odată situațiunea financiară a comunei Constanța n'a fost așa de strimtorată ca acum.

Causa principală a acestei strimtorări este desastrul agricol și economic de acum doi ani, când tot pământul Dobrogei și a altor 18 districte din țară a rămas roșu de ori-ce vegetațiune agricolă și de nutrețuri până târziu în toamnă care fiind lungă și prielnică creșterii erburilor, a dat hrana necesară vitelor; pe când mare parte din săteni au trebuit să fie întreținuți cu produse date de Stat, Județ și Institutul filantropic Carol și Elisabeta, spre a nu muri de foame.

Se înțelege că nici o transacțiune comercială n'a putut avea loc pe piața Constanței în acel an nefericit, și dar de această criză înspăimântătoare a trebuit să sufere și comuna noastră, neputând realiza încasările veniturilor budgetare, pe când cheltuelile angajate în lucrări și lefuri urmau regulat ca și când nimic n'ar fi amenințat cassa comunală.

Mai survim în urmă și alte nenorociri.

Se disolvă consiliul comunal al d-lui Eust. C. Schina în Ianuarie 1900, urmându-i în loc Comisia interimară prezidată de d-l Ioan Bănescu, care a fost o adevărată pacoste pe comună.

În loc ca această comisiune să se pue pe studiul situațiunei, să pregătească gospodăria budgetară a anului următor, membrii ce o compuneau studiau toată ziua dosare vechi: cum ar putea găsi învimiuri foștilor gospodari ai comunei — material de alegeri — și cum ar putea strica ce făcuseră. — Cestia apei era rezolvată, și poate că azi am fi beuți apă de la Caragea-Dermeu, fără acel urit interimat.

Alegerea făcându-se la limita de 2

luni a termenului acordat de lege — n'aveau nici un zor foștili interimari — după care s'au mai lăsat a se scurge depline cele 40 de zile pentru contestație și judecarea ei, administrația comunală s'a vădut intrată în Aprilie, când începea noul an financiar, fără ca cine-va să se fi ocupat de un articol din budget.

Budgetul a trebuit să fie alcătuit de noul primar numit de guvern, strein de localitate și afacerile comunale, de d-l M. Polizu-Micșunești, actualul primar, care, a trebuit să-l dea gata și trimiță spre aprobare în 2—3 zile, spre a putea fi pus în aplicare măcar la 1 Maiu, ceea-ce s'a și făcut.

Își poate ori-cine închipui ce a trebuit să fie acel budget: o reeditare a celui precedent. Dar budgetul anului trecut 1899 era alcătuit într'un an normal, pe când nu se prevedea calamitatea agricolă din 1899.

Am scris destule asupra acelui nenorocit budget, și nu vom adăuga, spre a ilustra deplina inconștiență a foștilor părinți ai orașului, de cât faptul că, cu toate că se decisese neplata raiei a 2-a de 137,000 lei din vânzarea loturilor în orașul de sus, ei au trecut-o totuși în budget, la venituri, acea sumă, care, firește, nu s'a încasat, ci a fost prefăcută în 4 rate anuale viitoare.

Se vedea bine spre ce desastru merge comuna, și cu toate acestea nu s'a cerut rectificarea budgetului până ce administrația a fost silită la această de sequestrele cassei de Depuneri, prin Decembrie anul trecut, când s'au făcut economie la lefuri de vre-o 25,000 lei pe 4 luni de zile, cât mai rămânea până la 1 Aprilie a. c.

Din lucrările angajate de foștul primar Schina și din acesată ipsisă totală de cumpănire a cheltuelilor s'au născut deficitul de 162,000 lei al mandatelor rămase în suferință, constatate la 30 Septembrie anul trecut, care,

trebuind să fie înscris la cheltueli obligatorii pe anul curent, face strimtorarea de astăzi de la Comună.

Pentru anul curent comuna este amenințată de un nou deficit de 89,000 lei, trecuți la venituri, dar neincasabili, de la exproprierea făptuite de Direcția căilor ferate.

Administrația comunală nu mai dispune, de acum și până la 1 Aprilie anul viitor, de cât de o sumă de 5,300 lei pentru lucrări de edilitate, de pavarea și întreținerea stradelor, restul banilor în sumă totală de 18,000 15,000 lei prevădut la aceste două capitole fiind deja cheltuiți și parte angajați, din care 19,000 lei în zidul de sprijinirea malului pe strada Marcu Aureliu.

Această sumă e mai mult de cât nimica în raport cu trebuințele orașului și dar e neapărată nevoie de augmentări de taxe, sau cel puțin de un credit special în comptul viitoarelor lucrări de edilitate, trecându-se la acest compt lucrarea de sprijinirea malului de pe strada Marcu Aureliu, lucrare care e neapărată pentru circulațiunea carelor spre port.

Taxele ce s'ar putea spori spre a face față lucrărilor absolut necesare și să preîntâmpina deficitul de 89,000 lei ar fi jugăritul restabilit la 10 bani de vită, cum e în toate orașele și orașele, și celelalte taxe pe fân, paie, lemne, reduse la jumătate anul trecut de vinătorii de popularitate estină, fie cu prețul ruinei totale a orașului.

Din nenorocire, consiliul actual trebuie să procedeze în sens diametralmente opus; altminterlea, fără mijloace de a putea săvârși ceva, măcar de a preveni noul deficit ce amenință totuși cassa comunală fără a se fi făcut sau a se putea face nici o lucrare de seamă, consiliul comunal n'ar avea pentru ce se mai întruni, până la formarea roului budget.

Precum se vede suntem departe de

epocele fericite când foștii căli ai orașului moșteneau de la predecesori sute de mii de lei: d-l Kiciu 300,000 lei împrumut realizat de d-l Holban, iar d-l Schina mii de metri materiale de construcții și vre-o 200,000 lei escedent bănesc lăsat de predecesorii săi.

S'au schimbat cu desăvârșire lucrurile de 4 ani încoace; sarcina actaului consiliu nu e de loc de invidiat. Ferice de cine o va putea duce până la capăt.

P. Grigorescu.

Distribuția premiilor la școale

Duminea trecută la 24 curent, a avut loc distribuția premiilor la școala profesională de fete și gimnaziul local, în prezența d-lor Prefect al județului, a d-lui general comandant al Diviziei Dobrogei, a d-lui Primar și altor notabilități.

D-na directoare Valentina Georgescu la școala de fete și d-l director I. Bănescu la gimnaziu, au rostit câte ocazie, o cuvântare de ocazie, cărora a răspuns d-l prefect, mulțumind corpului didactic pentru silințele depuse și progresele realizate.

Luni, a doua zi, s'a făcut distribuția în Cazinul Comunal, la școlile primare de băieți și fete, solemnitate la care pe lângă capii autorităților a asistat o mulțime de lume, că sala și terasa era plină de lume.

D-na Directoare a școlii No. 2 de fete El. Bănescu a rostit cuvântarea de arătând progresul din ce în ce mai mare pe care toate școlile primare îl realizează și insistând asupra lipsurilor de locale.

A răspuns d-l primar Polizu-Mieșu-nești, printr'un discurs prea frumos, asupra misiunii femeii în învățământ.

Iată discursul d-lui primar:

**Doamnă Directoare,
Domnule General,
Onorat Corp Didactic,
Doamnelor și Domnilor,**

E adevărată mulțumire sufletească pentru mine, că pot lua cuvântul ca să răspund la cuvântarea așa de cald simțită a D-nei Directoare. Cu prilejul acestei serbări, măreț de sigur, și nici nu ar putea fi altfel: căci prin răsplata sîrguinței la muncă a copiilor, se plămedește, pentru viitor, cumintenia unui neam.

Deosebit dar de o datorie de curtenie, față de D-na Directoare, o repet încă odată, simt o mulțumire sufletească, că pot în fața unei adunări alese și culte realiza o dorință, aceea, de a aduce omagiile mele și expresiunea de admirațiune pentru femeia Română, în misiunea ei de călăuză intelectuală, precum și de menirea ce o are în alcătuirea vieții noastre sociale de azi.

Când am răsfoi cartea veacurilor, și ne-am opri mai ales la Evul-mediu, am vedea ce puțin însemna femeia pe acele vremuri, însemna așa puțin, că i se contesta chiar de a avea un suflet aiudoma cu acel al bărbatului. A trecut d'atunci femeia din veac în veac, prin-ee calvar, prin ee luptă crâncenă, fără preget pas cu pas, ea să-și croască calea spre dobândire de drepturi, și recunoașterea destoiniciei ei în vîlmășagul social! Azi, în sfârșit a ajuns la liman, azi, femeia s'a înălțat prin ea însăși, azi, e alături de bărbat și la muncă și la răsplată.

A fost roabă, a fost doică, a fost dădacă, azi, e partașă cu bărbatul la mersul înainte spre lumină, în spre progres.

Iată de ce sunt fericit că pot aduce omagiile mele femeii din corpul didactic, la care azi a ajuns să fie legiune, și de la un capăt la cel'alt al țerei, propăvăduiește, dăscălește, grăește răspândește lumină, copiilor țerei.

Am avut cu toții fericirea să trăim un secol mare, cel mai mare pôte, de când e lumea lume: ce a plămădit în acel secol creerul omenesc, ce a scos el la lumină pentru îndrumarea omenirii spre fericire, e uimitor!

Veacul al 19-lea a fost un veac mare, veacul al 20-lea va fi un veac fericit. Fericit dacă generațiunile tinere de azi își vor împlini menirea. Calea le este deschisă: azi, acești copii de și sunt încă pe băncile școlii, mâine însă, ești din mâinile d-voastră, luminați, pregătiți pentru luptă, își vor eroi desăvârșit calea care duce la fericire și la înălțarea unui neam.

Și acum ca să sfârșesc, Doamnelor și Domnilor, vrea să vorbesc și inimilor acelora cari simt și trăesc Românește pe pământul Dobrogei.

Dobrogea, ne amintește timpuri de străvechie mărire, Dobrogea, ne face azi să ridicăm cu mândrie fruntea, căci prin recucerirea acestui pământ

strămoșesc, prin luptele noastre pentru neartărnare, ne-am redobândit dreptul de a trăi prin noi înși-ne.

Azi cu fală ne putem numi adevărații fii ai lui Mireea, Mihai și Ștefan.

Acel Domn mare cari cu aprig dor de neam, se puneau streagă la hotarul țerei.

Pe vremuri trecut-au multe horde barbare prin ogorul Românesc, prin foc și sabie au pustiit, au prădat moșia noastră. S'au încercat să împrăstie să desființeze neamul nostru, a fost în zadar căci n'a vroit Românul!

Actul de naștere al neamului Românesc, nu poate pieri căci nu vrea Dumnezeu!

El e ținut în fruntea neamurilor, e actul de naștere al ginteii latine și latina gintă e regină, cu soție divină ea, să răspândească peste țeri și mări, lumina pentru toți.

Iată de ce vă grăesc, iubii Dobrogeni: Inimile sus! Cu toții să ne punem la muncă, cu toții ogoarele întelenite de veacuri să le brăzdam și întrupând acest pământ în chiar inima țerei-mume, s'o facem să rodească în cultură, în progres, în iubire de țară.

Trăiască Dobrogea!

Trăiască copiii Dobrogeni!

Trăiască Domnul țărilor Române Regele Carol!

Trăiască Muma-Doamna Regina României!

Trăiască Dinastia!

DE LA COMUNA

Consiliul Comunei Constanța în ședința sa de la 21 Iunie a. c. a luat următoarele decizii:

1) S'a aprobat devisul întocmit de serviciul tehnic al comunei în sumă de lei 499.28, pentru lărgirea trotuarului de pe strada Portului.

2) Idem în sumă de lei 561.20, pentru mai multe lucrări suplimentare la canalul de pe strada Ceres, însărcinând pe d-l primar să cheme la răspundere pe șeful serviciului tehnic pentru neprevăderea acestor lucrări în devisul întocmit pentru canalizarea acelei strade.

3) S'a pus la vot și s'a aprobat cu 4 voturi contra 2, construirea câtorva barace provisorii în piața Carol I.

4) S'a respins cererea făcută de d-l C. Radacovic de a i se plăti suma

de lei 1200, costul a 4 cabine ce a construit în anul 1889, la băile de bărbați, rezultând că acele cabine le-a construit în interesul său.

5) S'a decis a se avea în vedere la rectificarea bugetului pe a. e., cererile d-lor I. Mureșeanu și G. N. Ionescu, pentru mărirea salariului.

6) S'a acordat un termen până la 1 Septembrie a. e. proprietarilor de cherestele Zulehi Mustafa, Meemet Cadioglu și Hagi Omer Memet de a-și muta depozitele lor pe terenul anume destinat pentru ele.

7) S'a autorizat d-l primar să dea d-lui Ganciu Nicola, autorizațiunea pentru transformarea localului în care a funcționat hotelul 10 Maiu și Orient, în casă de locuit.

8) S'a aprobat deschiderea unui credit suplimentar la art. 4 al bugetului Cassei pensiunilor funcționarilor comunali, de 500 lei, spre a se restitui d-lor M. Panaitescu și I. Florescu, sumele ce li s'aun reținut pentru pensii.

9) Asemenea s'a aprobat a se restitui d-lui C. Francu suma de lei 12 rēu încasată de la d-sa din taxa de 2 la sută.

10) S'a aprobat raportul comisiunii însărcinată a constata trebuințele serviciului de incendiu și curățirea stradelor, și s'a decis executarea măsurilor cuprinse în acel raport.

Consiliul comunal e convocat pe ziua de 26 curent, spre a se pronunța asupra următoarelor chestiuni:

1) Să aprobe devisul întocmit pentru prelungirea zidului de sprijinirea malului din golful Marcu Aureliu și să avizeze la deschiderea creditului necesar pentru executarea lui.

2) Să se pronunțe asupra cererii d-lui Garabet Zadig de a se închiria 6 metri în fața cafenelei sale de pe strada Concordiei colț cu strada Mangalia.

3) Idem asupra petițiunii d-lui E. Behles, prin care arată că acceptă dobânda de 6 la sută, ce i s'a fixat de Consiliul comunal, la sumele ce are a primi de la comună, cere însă ca acea dobândă să i se bonifice din ziua emiterii mandatului.

4) Să se avizeze la deschiderea unui credit suplimentar de lei 38 la art. 113 al bugetului pe anul curent, pentru cumpărarea instrumentelor necesare serviciului sechnic al comunei.

5) Idem de lei 9.15 la art. 34 al

bugetului pe anul 1900/1901, spre a se plăti fostului antreprenor al potcovitului cailor și reparatului instrumentelor de incendiu și căruțelor primăriei.

6) Să se pronunțe asupra petițiunii d-lui D. Nicolaescu de starea în care se găsește băile de bărbați de la vil.

7) Idem asupra raportului d-lui arhitect al comunei No. 48, relativ la niște lucrări suplimentare executate la spitalul comunal cu ocaziunea reparării lui în anul trecut.

8) Să ia cunoștință de constatările făcute de d-l Consilier-ajutor, relativ la terenul usurpat de P. Foscolo și să decidă asupra lor.

9) Să voteze regulamentul pentru fabricațiunea și vîndarea pâinei.

10) Să revizuiască bugetul pe a. e. și avizeze la rectificarea lui.

11) Să se pronunțe asupra propunerii d-lui Simon de alimentarea orașului cu apă.

INFORMAȚIUNI

Facem cunoscut că pe lunele viitoare Iulie și August, nu putem servi ziarul de cât odată la două săptămâni.

Bunii noștri abonați ne vor îngădui aceasta înlesnire, apreciind cu cât zel ne-am silit a-i satisface tot-a-una când am putut face alt-fel.

✱

Președinte al Consiliului județian a fost numit d-l Irimia Er. Popa, în locul d-lui C. Pariano, demisionat.

✱

„Voința Națională” de mai zilele trecute ne aduce știrea că târgul de la Medgidie, cu toate celelalte târguri anuale din județ, vor fi desființate și înființat unul singur la Anadolkiol, lângă Constanța.

Ne vom ocupa altă-dată de această chestiune.

✱

Lucrarea de pavarea trotuarelor cu bazalt continuă până ce se vor isprăvi stradele din cartierul zis balnear, după care se va lucra strada Mangalia.

✱

Primăria a oprit extragerea petrișului de sub malurile Mării pe toată întinderea teritoriului orașului și a făcut foarte bine, Statul neavînd drept la exploatarea lui pe zona neutră, care nu este proprietatea Statului.

✱

Ciuma a fost declarată în mod oficial în Constantinopole de ieri Sâmbătă, fiindcă s'aun produs mai multe cazuri bine constatate.

S'a înființat carantină de 6 zile la Sulina, iar porturile Constanței și Mangaliei sunt deja închise pentru proveniențele din Constantinopole.

Vapoarele serviciului maritim staționează în Constanța, de azi Duminecă încolo.

✱

La 2 Iulie va veni în portul Constanței Marele Duce rusesc, Alexandru Mihailovici, pe un cuirasat rusesc, unde va fi întâmpinat de d-l de Fonton, ministrul plenipotențiar din București al Rusiei și de d-l Prim-Ministru D. A. Sturza.

Nu se știe dacă Marele Duce va debarca sau nu pe uscat.

✱

Trăznet. — Joi 21 Iunie, orele 6 p. m., au fost omorîți prin trăznet trei locuitori din Tari-Verde, anume Iacob Untersütz și doi fii ai săi, unul de 19 ani și altul de 14 ani, în antreul casei lor, unde ședeau împrejurul unei mese, pe când afară era un potop de ploaie. Au scăpat femeea cu un copilas în brațe, ședînd împrejurul aceeași mese, copilul numai cu pērul și o parte a capului părilită, fără altă vătămare, pe când cei l'alți au rămas morți pe loc, un băiat cu pielea jupuită pe pulpele unui picior.

Trăznetul s'a introdus pe o ușe neînchisă din calcanul casei, de unde s'a coborît în antree (tindă) unde steteau victimele împrejurul mesei, tatăl cetînd un ziar bisericesc german, la care mulți locuitori germani sunt abonați prin toate satele Dobrogei.

Au încercat locuitorii săriți în ajutor, să-i readucă la viață, îngropându-i cu jumătatea corpului în pământ, în picioare, dar toate îngrijirile au rămas fără nici un efect, fiind loviți mortal.

✱

În curînd se va deschide pentru public grădina Beledie, unde va cânta și muzica militară odată pe săptămână.

✱

Trupa de artiști adusă de d-l Cârjă joacă așa de bine că la prima reprezentație de Sâmbătă seara, a stors aplauzele cele mai entusiaste ale întregii destul de numeroasă asistență.

D-l Cârjă respălătește cât de bine sacrificiile ce comuna a făcut pentru teatrul ce i s'a închiriat.

✱

Mai zilele trecute s'a făcut alegerea comunală la orașul Tulcea. S'a ales lista de candidați care avea în cap pe d-l Elefterie Niculescu, fost avocat al Statului și în cele din urmă președinte al Comisiei interimare, cu aproape unanimitatea voturilor exprimate în număr de 350 alegători, opoziția neîntrunind de cât 9 voturi.

Ce mai țiece acum „Apărarea Națională” care a tunat și fulgerat că se prăpădește Românișmul la Tulcea, când toți aleșii sunt numai români? Iată ce va să țiecă a te lua după cei interesați la specula sentimentului național în Dobrogea.

✱

În seara spre Vineri 22 curent, s'a ivit un foc la casele nelocuite ale moștenitorilor lui Gebrail Frenkian, care foc se vede a fi fost pus într'adin. Am observat la stingerea focului cum soldații ghiontuiaș pe trecători, chiar prin piață, să-i ducă la pompă. Ghiontuiala era așa de revoltătoare pe unele locuri că a scandalizat pe mulți privitori. Ar fi bine să se modereze asemenea apucături cari înjosec pe om și militar și să se facă această manoperă — pentru două pombe câte erau în lucru — de soldații pichetelor de foc; altmintrelea n'are nici o noimă alergarea la foc a companii întregi de soldați, în afară de cei cu puștile.

DIVIZIA ACTIVA DOBROGEA

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 25 Iulie a. e., ora 10 a. m., se va ține licitație publică la Ministerul de Răsboi (Direcția 7), în localul Comandamentului Divisiei Active precum și în garnisoanele Tulcea, Cernavoda, Asarlăc, Ostrov, Mangalia și Cara-Omer, pentru aprovizionarea cantităților de fân, după cum urmează:

	Kgr. fân nepresat
Garnisoana Constanța	732.659
" Tulcea	54.500
" Cernavoda	125
" Asarlăc	9.855
" Ostrov	8.250
" Mangalia	7.612
" Cara-Omer	9.000

Iar în ziua de 7 August a. e., ora 10 a. m., se va ține licitație de către aceeași autoritate pentru aprovizionarea cantităților de orz sau ovéz și pae după cum urmează:

	Kgr. orz sau ovéz	Kgr. pae
Garnisoana Constanța	581.239	502.268
" Tulcea	50.000	41.500
" Cernavoda	3.860	2.153
" Asarlăc	7.665	7.665
" Ostrov	9.020	14.600
" Mangalia	5.911	4.540
" Cara-Omer	7.000	4.000

Furagiul arătat mai sus să fie numai din țară.

Aceste licitații se vor ține în conformitate cu art. 68—79 din legea comptabilității publice prin oferte sigilate ce se vor depune în zilele de mai sus, însoțite fiind de garanția de 10% din valoarea furniturii.

La Minister și la Comandamentul Divisiei Active, ofertele se primesc pentru cantitățile prevădute tuturor garnisoanelor, iar în garnisoanele Tulcea, Cernavoda, Asarlăc, Ostrov, Mangalia și Cara-Omer, numai pentru cantitățile necesare acelor garnisoane.

Caetele de sarcine se pot vedea la Minister, Comandamentul Divisiei Active și la toate garnisoanele arătate mai sus, în toate zilele.

Supra-oferte nu se primesc.

Serviciul Intendenței Divisiei Active.

SPECIALITĂȚILE

Farmacistului Ion Berberianu, Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de toată lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale coajei de china în contra maladiilor cari produc slăbirea organismului, este natural ca *Goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principiul activ al goudronului cât și al coajei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate întrebuința în contra *tusei, catarheler bronchiale și devesică, bronchitei, astmei, etc.*, Sticlă 2 lei 50 b.

Prăfuri contra guturaiului „Berberianu.” Fac că prin simplă prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze. Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel mai bun emblastru ce se poate întrebuința contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de siale, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nevralgii, etc.; asemenea se mai poate întrebuința cu succes la *arsuri, boale de rinichi, strivituri, degerături, boale scrofuloase, scrintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Untura de pește de Norvegia proaspătă de anul această se vinde cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie și Sapunarie* străină și indigenă.

Depozit central:

Farmacia BERBERIANU, Constanța

TIPOGRAFIA „OVIDIU”

HARALAMBIE VURLIS

Strada Carol, CONSTANȚA, Strada Carol

Se efectuează, simplă sau în color, ori-ce lucrare atingătoare de arta tipografică, precum:

Cărți didactice și de știință, Broșuri, Zeze, Ziare, Reviste, Afize, Programe, Registre, Chitanțe, Facturi, Polițe, Borderouri, Circulari, Adrese, Invitații de nuntă, de botez și de logodnă, Cărți de adrese, de visite etc.

IN LIMBELE:

ROMANA, GREACA, FRANCEZA, ENGLEZA, ITALIANA ETC.

ATELIER DE LEGATORIA DE CĂRȚI

PREȚURI FARA CONCURS